

Interpellationssvar

Dnr 24KS400-3
2024-11-21

Kommunfullmäktige

Svar på interpellation från Vänsterpartiet (V) - Anpassad studiegång

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 23 september, väckte Jan-Olov Andersson - Vänsterpartiet (V) följande interpellation.

”I den fördjupade analysen inför Kommunplanen står att läsa att Gävle Kommun har en högre andel elever med anpassad studiegång än riket i övrigt. Anpassad studiegång innebär att en elev i grundskolan kan få ett eller flera ämnen ”struket” ur sitt schema under en begränsad tid, något som rektor på den enskilda skolan kan besluta om. Vad som är ”begränsad tid” finns dock inte definierat någonstans.

Tyvärr är det inte något nytt att Gävle har en högre grad av anpassad studiegång än andra kommuner och detta kan förstås vara en av anledningarna till att vi också ligger lågt när det gäller betyg och behörighet till gymnasiet.

Vi skulle vilja ha svar på följande:

- Vad är orsaken till att Gävles rektorer i högre grad än andra tar beslut om anpassad studiegång?
- Vilka ämnen är vanligast att stryka vid beslut om anpassad studiegång?
- Vad gör eleverna istället för att läsa dessa ämnen? (konkreta exempel)
- Förekommer anpassad studiegång som innebär att eleven under en eller flera dagar inte är i skolan alls utan har annan sysselsättning? Vari består isåfall denna sysselsättning?
- För hur lång tid tas normalt ett beslut om anpassad studiegång?
- Hur fördelar sig beslut om anpassad studiegång mellan de olika skolorna?
- Vilka åtgärder har vidtagits för att minska antalet beslut om anpassad studiegång?”

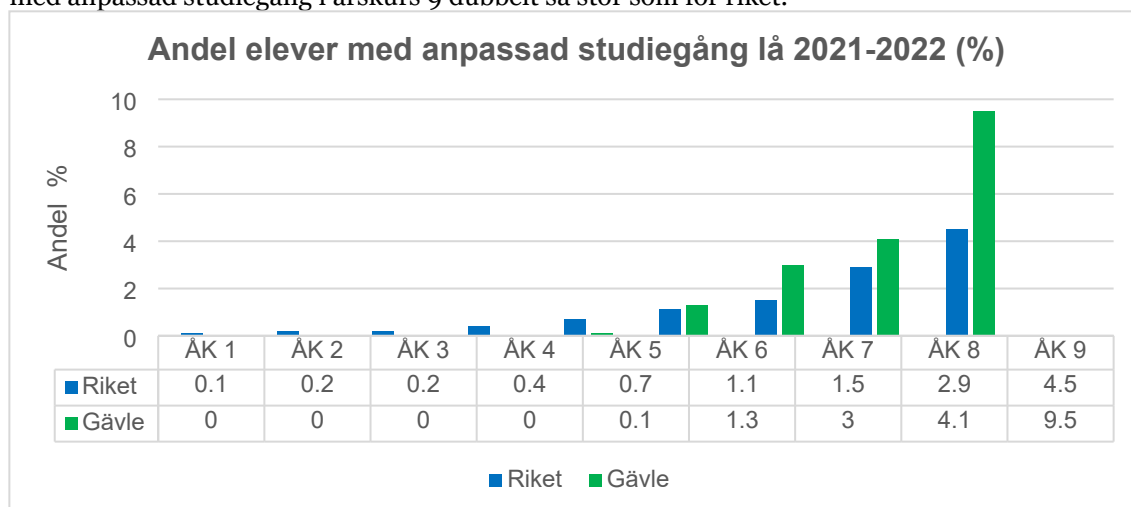
Daniel Olsson (S), Utbildningsnämndens ordförande fick i uppdrag att besvara interpellationen.

Som svar på interpellationen vill jag anföra följande

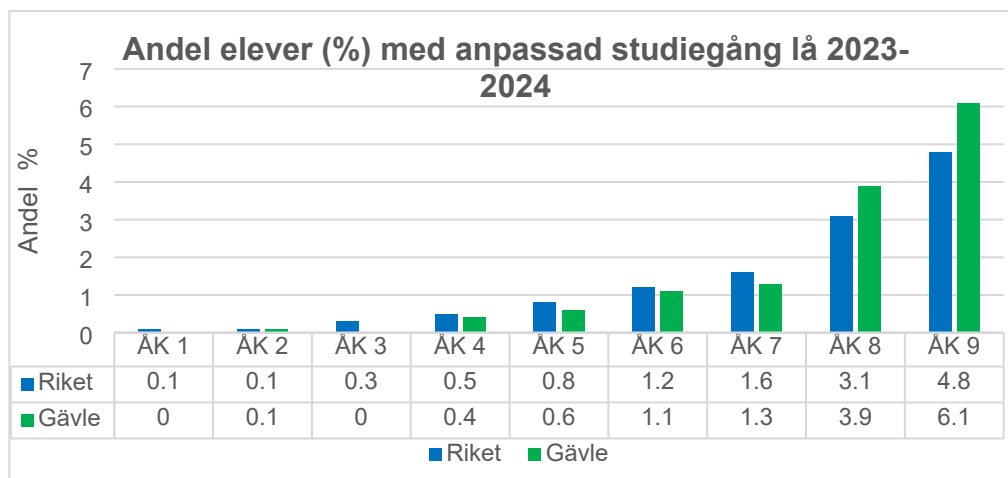
Vad är orsaken till att Gävles rektorer i högre grad än andra tar beslut om anpassad studiegång?

Ett beslut om anpassad studiegång i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan innebär för en enskild elev avvikelser från den timplan och undervisningstid samt de ämnen och de mål som annars gäller för utbildningen. Åtgärden anpassad studiegång får endast sättas in när annat stöd för eleven inte kan tillgodose elevens behov. Med detta följer att möjligheten till anpassad studiegång måste användas med stor försiktighet och att ingreppet i elevens utbildning inte görs i en större omfattning än vad som krävs för att eleven ska ha förutsättningar att delta i skolarbetet. (SKOLFS 2022:334) Avsnitt 6. Åtgärdsprogrammets utformning.

Andelen elever i Gävle med anpassad studiegång i årskurs 9 har tidigare läsår legat på en betydligt högre nivå än riket. Läsåret 2021/22 var andelen elever med anpassad studiegång i årskurs 9 dubbelt så stor som för riket.

Ett intensivt arbete har genomförts under de senaste läsåren för att komma till rätta med situationen. Statistiken för läsåret 2023/2024 visar på en kraftig minskning av anpassade studiegångar. Detta är särskilt tydligt för årskurs 9.

Den senaste statistiken visar att Gävle numera följer rikets mönster. Det innebär att anpassad studiegång kan förekomma i alla årskurser i grundskolan, men det är mest vanligt i årskurs 9. I de lägre årskurserna är det betydligt mindre vanligt, men det kan ändå förekomma vid behov. [Generellt sett ökar andelen elever med anpassad studiegång ju högre upp i årskurserna man kommer.](#)

Vilka ämnen är vanligast att stryka vid beslut om anpassad studiegång?

Statistik för Utbildning Gävle läsåret 2023/24 visar att idrott och hälsa och musik är de vanligaste ämnena som det fattas beslut om avvikelser från timplanen. Tidigare läsår har NO - ämnen legat högst. Det är fortfarande vanligt att timplanetiden för dessa ämnen anpassas.

Vad gör eleverna i stället för att läsa dessa ämnen?

Anpassad studiegång är en åtgärd som ofta är kopplad till mående och då som en åtgärd för att möjliggöra någon form av skolgång samt som en åtgärd vid plan för återgång till skola.

Några konkreta exempel:

- **Förlängd tid för vissa ämnen:** Elever kan få extra tid för ämnen där de behöver mer stöd, vilket kan förbättra deras förståelse och prestation.
- **Kortare skoldagar:** För elever som har svårt att orka med.
- **Flexibla start- och sluttider:** Anpassning av start- och sluttider kan hjälpa elever att bättre anpassa skolan till sina individuella behov och rutiner.

Förekommer anpassad studiegång som innebär att eleven under en eller flera dagar inte är i skolan alls utan har annan sysselsättning? Vari består i så fall denna sysselsättning?

Det finns inga uppgifter om att elever har någon annan sysselsättning än studier. Eleverna schemaläggs veckans alla dagar, men dagarna kan vara kortare.

För hur lång tid tas normalt ett beslut om anpassad studiegång?

Längden på beslutet i varierar från några veckor till några månader, bedömning av behovet avgör. Rektor behöver regelbundet följa upp och utvärdera åtgärden för att säkerställa att beslutet fortfarande är lämpligt och effektivt.

Hur fördelar sig beslut om anpassad studiegång mellan de olika skolorna?

Det finns stora skillnader mellan olika skolenheter. Beslut om anpassad studiegång är starkt koncentrerad till de senare årskurserna i grundskolan. Det innebär att många av skolenheterna med elever i årskurs 1 - 6 inte har fattat några beslut om anpassad studiegång. Den skolenhet som hade flest elever med anpassad studiegång läsåret 2023/24 var Vallbacksskolan följt av Stora Sätterskolan. En del av förklaringen till att Vallbacksskolan har flest elever med anpassad studiegång är att det finns en Autismspektrumgrupp på skolan. Eleverna som går i en sådan grupp har oftast någon form av anpassning av timplanen. Om statistiken justeras utifrån antalet elever som finns på skolenheten är det däremot Bergby centralskola som har flest beslut/elever.

Vilka åtgärder har vidtagits för att minska antalet beslut om anpassad studiegång

Frågan har under flera år uppmärksammats i Utbildning Gävles årsredovisningar. Frågan har följts upp på utvecklingsdialogerna mellan Utbildningsförvaltningen och skolledare på de olika rektorsområdena. Det som även fortsättningsvis behöver följas upp är att andelen flickor i årskurs 9 med anpassad studiegång är betydligt högre i Gävle än i riket. I Gävle är det nästan dubbelt så stor andel flickor jämfört med pojkar som har anpassad studiegång. På riksnivå är det däremot något vanligare att pojkar har anpassad studiegång. Resultat behöver därför analyseras vidare i huvudmannens resultatdialoger med skolorna.

Härmed anser jag interpellationen besvarad.

Daniel Olsson (S)
Utbildningsnämndens ordförande